

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petty sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A politikus gabnaspekulansok.

Arad, október 22.

A képviselőház szombati ülésén jó Péchy Tamás, valóságos belső titkos tanácsos, egy vértezett interpellációban tette a kormányt és első sorban a miniszterelnököt felelőssé az alacsony buzaárak folytán fennálló súlyos mező-gazdasági helyzet iránt és a magyar termények exportján úgy vélt segíteni, hogy ország-világ előtt ráfogta a magyar lisztre, hogy az most rosszabb, mint annakelőtte volt és rosszabb a zsemlye is, melyet belőle sütnek. Az öreg ur felfogásának azon különossége felől, hogy a magyar termények nyilvános ócsárlásával akar a hazai kivitel hitelén lendíteni, csak kétféle véleménynyel lehet az ember: vagy elment az agg államférfiúnak az esze, vagy végképen megromlott a gyomra. A miniszterelnök az ő válaszában, úgy látszik, csupa udvariasságból az utóbbi nézetet vallotta, és annélkül, hogy a másik lehetőséget teljesen kizártnak kellene is tekintenünk, be kell vallanunk, hogy a magyar kormányelnöknek abban is nagyon sok igazsága van, ha ellenzéki politikusaink nagy részének a megfoghatatlanságig menő eszterlen és hazafiatlan politikáját és taktikáját jórésben azok rontott gyomrának tulajdonítja.

Valósággal, ha nem is a keletkezésében és a végcéljaiban, de a megnyilatkozási módjában Apponyi-Horánszky-Péchyféle politikai iskolának fanyar savanyúságában mindenütt fel lehet ismerni a rossz gyomru embert és politikust. Nem jó azoknak senki és semmi; mindenben turkálnak és mindent ócsárolnak. A mit még

tegnap megkivántak és sürgettek, azt ma minden kellekeivel dusan körítve éljük talalják, undorral utasítják vissza, s mivel ők maguk meg nem emészthetik, azt hiszik, hogy a nemzetnek a gyomra sem veszi be, s óva intik tőle az egészséges közérzületet is. Tele vannak e szánandó emberek rémlátásokkal és gonosz jóslatokkal, melyeknek ha csak egy tizedrésze is teljeseésbe megyen, egész Magyarország ma nem volna egyéb, mint gasztrikus lázban vergődő betegek óriási kórháza, melynek lakóiból a vállalkozás bátorsága, az akarat erélye, a cselekvés közvetlensége, az életkedv üdesége régen kiveszett volna és végnélküli pörpatvarok, reményvesztett panaszok és epés vádaskodások töltének be a haza virányait a Kárpátoktól az Adriáig, és gyógyulását pörpatvarok, remény vesztett panaszok és epés vádaskodások töltének be a haza virányait a Kárpátoktól az Adriáig, és gyógyulását mindenki már csak a papok ráolvasásában keresné.

De valamiként az egyeseknél a rontott gyomor károsan hat vissza az agy működésére, úgy ezen rosszgyomru politikának erkölcsi lényegét is a perverzításnak félre nem ismerhető körtünete hatja át, mely képes volna az egész közérzület megmérgezni, ha a magyar nép egészséges felfogása az ilyen nyavalyák ragálya ellenében szerencsére immunus nem volna.

Ilyen perverzítás nyilatkozik most meg az ellenzéki pártok feudál-klerikális árnyalatainál azon törekvésben, hogy az egész világon egyaránt válságos buzaárak alacsonyáért Magyarországon a kormány közgazdasági politikáját akarják felelőssé tenni, és ebből saját külön pártcéljaikra

politikai tőkét teremteni. A mohóság, melylyel ezen silány taktikájukban egymáson tultenni igyekeznek, szinte nevetséges.

Csütörtökön volt, hogy úgy a nemzetiek mint a függetlenségi 48-asok külön-külön pártértekezleteket tartottak, s bizottságokat küldöttek ki, melyek célja volna az állítólagos közgazdasági válság orvoslásának ürügye alatt egy agrárpolitikai program körvonalainak megállapítása.

Van az agrárpolitikának Magyarországon igen is nagy jogosultsága, mely abban áll, hogy a közjólét emelése által a hitelt, a belfogyasztást emelje. Ez a kormány politikája, s ebben el nem tagadható eredményekre lehet utalni. A föld ára a szó szoros értelmében megtöbbszörződött s a fogyasztás a megfelelő adók befolyásának bámulatos emelkedésében szintén alig remélt intenzitást ért el, s joggal utalhatott Wekerle Sándor arra a közel jövőben várható kilátásra, hogy a magyarországi belfogyasztás annyira fog emelkedni, miszerint a termelés a monarchia határain belül megtalálja vevőit s a gabnaárak az export esélyeitől teljesen függetlenül fognak alakulhatni.

Az ellenzék klerikális árnyalatainak tervbe vett agrarizmusa azonban egészen más alapokra helyezkedik és más célokat tart szem előtt. Azt akarja elhitetni az ország földbirtokos és földművelő osztályával, hogy az alacsony gabonaáraknak nem a nemzetközi piac konstellációi képezik az okát, hanem a kormánynak azon állítólagos egyoldalú politikája, melynél fogva ez csak az ipar és kereskedelem érdekeit ápolja és az állam erszényé-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Nász a gróf Károlyi-családban.

— A szombati esküvő. —

A gróf Károlyi-család két ifju sarja, Károlyi Tibor aradmegyei nagybirtokos fia, Gyula gróf és Károlyi István leánya, Melinda grófnő szombaton keltek örök frigyre a legnagyobb pompa és fényes szertartások közt a budapesti egyetemi templomban. A párját ritkító nászmenet szebbnél-szebb fogatokon, a mátká szüleinek muzeum-utcza palotájából vonult a templomba a Kálvin-téren és a kecskeméti-utcza kerestül. A fényes felvonulást utca-hosszat legalább tizezer ember nézte, csodálta. Az utvonalon lovas- és gyalogrendőrök iparkodtak fenntartani a rendet, de ez alig sikerült nekik. A kecskeméti utcza végig épen csak egy fogatnak való üres helyet engedett az érdeklődő közönség. Az ablakok mindenütt zsúfolva voltak, noha a magasból bajosan lehetett a zárt kocsikba belátni.

A násznép délelőtt háromnegyed tíz óra-
kor kezdett gyülekezni az örömszüleők házában. Egyik fogat a másik után robogott a palota muzeum-utcza kapuja elé, a mely felett a Károlyiak színével díszített és messze kirugó mennyezetet helyezték el. Ugyanilyen,

csak még nagyobb mennyezet volt a templom bejárata felett is. Rövid félóra alatt a sok fogatot a család egyik tisztviselője a megfelelő sorba állította és azután bejelentette a násznagynak, hogy a menet indulhat.

A menetet gróf Széchenyi Béla, a násznagy, nyitotta meg, a ki a jobbáiban fehérrózsás, selyempántlikás lakodalmas botot tartott.

A násznép tagjai valósággal vetekedtek egymással fogataik kiállításában. A legtöbb fogatba nagyobb, nehezebb diszlovak voltak fogva. Sok koci bakján fehér parókás, harisnyás, térdnadrágos inas és kocsis ült; egymásik fogaton hátul is kapaszkodott két szolgál. Feltűnt egy csinos magyar fogat sallangos, czafrangos szerszámjával, selyemkendős diszével. A menetben egy udvari fogat is volt, a melyen a királyné udvarhölgye, Mikes grófnő jött, gróf Szepáry Lászlóval. A kocsisor két utolsó fogata keltette a legnagyobb feltűnést. Az utolsóelőttiben, egy könnyebb, de díszes kocsiban gróf Károlyi István, a menyasszony apja jött, remek diszmagyarban. A bakon ezüstpászomántos liberiába öltözött, hajporos szőgák ültek. A legutolsó kocsiban jött a bájos menyasszony az édes anyja oldalán. Fogatuk, már óriás mérve miatt is, megszűröl feltűnt. A rendkívül díszes, XIV. Lajos korabeli fogat ép fél tizenegy órakor ért a

templom kapuja elé, a hol ember-ember hátán szorongott.

A bejárat előtt a Károlyi-család diszbe öltözött családtagjai a rendet. A kapuban a nagy baldachin alatt, a násznép várta a menyasszony megjöttét s a mikor megjöttek, a menet elindult az oltár elé. A karzaton ekkor felzendült az orgonán a nászduló. A templom egész nagy hajója zsúfolásig telve volt már a perczben a legelőkelőbb közönséggel, a melynek tulnyomó részét a hölgyek képezték.

A templomot különben is fényesen feldíszítették az esküvőre. A főoltár felett biborhelyem mennyezet volt, két oldalt pedig déli nővények, apró pálmaligetek.

A szentélyben csak a mátkapár, a nyoszolyólányok, vőfélyek, örömszüleők foglaltak helyet. A lakodalmas társaság nagyobb része, a szentély bejárata előtt foglalt helyet az ott elhelyezett székeken.

A menetben, közvetlenül a násznagy mögött, gróf Károlyi Imre és gróf Csékonics Endre vezették a gyönyörű, fehér menyasszonyi ruhába öltözött gróf Károlyi Melindát. Utánuk gróf Károlyi Gyula, a vőlegény jött Károlyi Erzsébet és Zsófia grófkisasszonyok között. — A vőlegény magas termetű s nagyon fiatal külsejű, nyulánk férfi.

nek a közjólét rovására való megtöltésén fáradozik. A kik ezt híresztelik, azok maguk igen jól tudják, hogy egy szó sem igaz belőle, de ha sikerül mégis a földbirtokos és földművelő néppel elhíttetniök, akkor remélik, hogy úgy mint Németországban, a lakosság ezen osztálya a legközelebbi választásoknál nem azt fogja kérdezni a jelöltjeitől, hogy mit tettek eddig ahazáért, hogy az alkotmányos és szabadelvű intézményeknek barátjai-e, hogy a magyar nemzeti állam kiépítésén és megszilárdításán fognak-e fáradozni, hanem azt, hogy készek-e közérdek rovására a földműves osztály külön érdekeit ápolni, készek-e az ipar ellen állást foglalni, a kereskedő és tőkepenzes osztály, első sorban a zsidóság ellen összeesküdni? Nem fogja felelősségre vonni előbbi képviselőjét, hogy mi oknál fogva árulta el a jogegyenlőség, a lelkiismeret szabadság elveit, hanem ujjongva fogja fogadni azon biztatásait, hogy ő azon lesz, miszerint az ő kormányra jutásuk esetére a buzárok felfognak ismét emelkedni, mert ok a külföldi termények behozatalát megfogják tiltani, az osztrák magyar bankot rákényszeríteni, miként a földművesnek *«solo»* váltóira is olcsó kamatu hitelt nyisson.

Kecsegtető dolog ez, ha a *«földnépe»* lépre megy, mert hiszen a választó kerületek nagy részében ezen osztály dönt. *Zichy* Nándorék néppártja már ezen a programmon alakul, s ezekkel a jelszókkal fogja a plébánosok és káplánok által a parasztságot — úgy mint Németországban és Belgiumban — a választási urnákhoz vezérelni. Nagyon természetes tehát, hogy Apponyiék és Ugronék sem maradhattak el, és mint említők, a mult csütörtökön már meg is alakították a párt-bizottságokat, melyek az ellenzéki politikát ezen *szilárd és sokat ígérő* alapra fektessék.

Képzeltetni tehát, mennyire megboszkodhattak ezek a jó urak, midőn szombaton a *«pártonküliek»*, a *Szapáry*-sták nevében és érdekében Péchy Tamás a másik két pártot megelőzőleg kitört a lesből és dörgedelmes interpellációjával az elsőséget, az igazi, a hamisítatlan agrarizmust a saját pártja számára foglalta le. Ha nem volna oly elszomorító ez a silány eljárás, hát nevetni lehetne rajta. Az ellenzékiek most már valamenyien agrariusok lesznek.

A véglegény mögött a rózsaszín selyembe öltözött nyoszolyóleányok jöttek a vőfélyekkel, a következő sorban: Gróf Berchtold Sarolta gróf Zichy Antallal, gróf Széchenyi Hanna gróf Károlyi Lászlóval, gróf Zichy Klára gróf Károlyi Mihályval, gróf Wenckheim Krisztina gróf Nádasdy Tamással, báró Lipthay Magda gróf Károlyi Lajossal és gróf Degenfeld Paulina ifjú Tisza Kálmánnal.

A fiatal nyoszolyóleányok bájos csoportja után jöttek az örömszülők: gróf Károlyi István, Károlyi Emma született Degenfeld-Schomburg grófnővel és gróf Károlyi Tibor, Károlyi Margit született Csekonic grófnővel.

Mögöttük jöttek: gróf Csekonic Endre, Károlyi Karolin grófnő; gróf Károlyi Sándor, Csekonic Leona grófnő; gróf Dessewffy Aurél, Károlyi Geraldina grófnő, báró Podmaniczky Géza, Károlyi Irma grófnő, gróf Zichy Pál, Károlyi Klarissze grófnő, gróf Szapáry Géza, Károlyi Fanny grófnő; gróf Andrásy Gyula, Almásy Ella grófnő: Tisza Kálmán, Dessewffy Palma grófnő; báró Lipthay Béla, Podmaniczky Berta baronessze; herczeg Odescalchy Géza, Degenfeld Melánia grófnő; báró Podmaniczky Frigyes, Orozy Augusztina bárónővel; gróf Zichy Jenő, Lipthay Amália grófnő; gróf Apponyi Lajos, Szapáry Mária grófnő; gróf Wenckheim Frigyes, Apponyi Margit grófnő; gróf Almásy Dénes, gróf Degenfeld

Lesz klerikális agrárius, nemzeti agrárius és *negyvennyolczas* agrárius párt, a melyek mindenike a bő és olcsó földhitel és magas gabnaárak szent nevében fog a választó polgárság bizalmára appellálni. Szóval lesz országos *«parasztfogdosás»*.

Péchy Tamás fellépése ugyan nagy felüléssel végződött s az Apponyista *«Budapesti Hírlap»* meg nem állhatta, hogy azt az epés megjegyzést ne tegye rá, miszerint készületlenül ment a miniszterelnökökkel birokra. A harag beszél az ultramontán organumból, bár igaza van abban, hogy Péchy adatai valótlanok. Majd meglássuk, milyenek lesznek a többiek, mert jönnek ok is bizonyosan, mert most az egész klerikális ellenzék *«à la baisse»* gabnaspekulánsnak állott be. Időközben megfogja adni a miniszterelnök az érdemleges választ, s lesz alkalmunk a dologgal bővebben foglalkozni.

BELFÖLD.

Az állami anyakönyvvezetésről rendelkező törvényjavaslat szentesítése már a legközelebbi napokban várható lévén, a kormány mielőbb meg szándékozik tenni az új intézmény életbeléptetéséhez szükséges előzetes intézkedéseket. A belügyminiszteriumban nevezetesen már a jövő év második felében felállítják a *központi anyakönyvi osztályt*: rendszeresíteni fogják továbbá az anyakönyvi felügyelői állásokat és pedig mindjárt kezdetben lehetőleg teljes létszámmal, minthogy az anyakönyvvezető személyzet begyakorlására, rendszeres munkálkodáshoz szoktatására s a gyors és közvetlen utbaigazításoknak megadására a dolog természeténél fogva épen az állami anyakönyvek vezetésének első szakában lesz a legnagyobb szükség.

A képviselőház legközebbi ülését november 5-én fogja tartani. Ha ez ülésben be lesz terjesztve a pénzügyi bizottság jelentése a jövő évi költségvetésről, akkor a képviselőház első érdemleges tárgyalás a jövő évi költségvetés tárgyalását tűzi ki. Ha azonban a jelentés még nem lesz akkorra beterjesztve, mindenestre be lesz terjesztve a közigazgatási bizottságnak jelentése a közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslat tárgyában és így le lesz tárgyalható ezen nagyfotosságú törvényjavaslat még a költségvetési vita előtt. A főrendiház egyesült hármass bizottsága a képviselőház üzenetét a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidók recepcziójáról szóló törvényjavaslatok tárgyában valószínűleg november 2-án fogja tárgyalás alá venni és így a főrendiház november hó első napjaiban lesz már

Lajosné; báró Orozy Elek, Zselénszky Klára grófnő; gróf Berchtold Lipót, Pirét Géza bárónő; gróf Zselénszky Róbert, Lipthay Margit bárónő; báró Pirét Lajos, Semsey Rolla; Semsey László, Lovassy Ilona; gróf Széchenyi Gyula, Andrásy Leontine grófnő; gróf Andrásy Aladár, Mikes Janka grófnő; gróf Szapáry László; báró Vécsey József; gróf Wenckheim Krisztina; gróf Berchtold Rikárd, gróf Forgách Sarolta; báró Atzél Béla, Vécsey Blanka bárónő; gróf Wenckheim Ferencz, gróf Almásy Lenke; báró Lipthay Frigyes, gróf Wenckheim Ilona.

A mátkapár az oltár előtt a térdeplőn foglalt helyet. Az elhelyezkedés után *Palczér* András piarista áldozópap, a grófnő egykori irodalmi tanára, az oltárhoz lépett s előbb csendes misét mondott, azután megtartotta az esketési szertartást. A holtomiglan-holtodiglan elmondása után a pap szép beszédet intézett az új párhoz.

A templomból a nászmenet visszament a Károlyi István palotájába; utközben a közönség megjelenezte az ifjú párt. A palota nagy termében az új pár ismét fogadta a megjelentek szerencsekívánatait, azután az egész vendégség a dejeuner-hez vonult, a mely közben gróf Károlyi Sándor mondott pohárköszöntőt az ifjú párta. Délután 2 órakor az új pár a férj kékkői birtokára utazott.

azon helyzetben, hogy a két törvényjavaslat fölözt újra szavazzon.

A királyi pár itthon.

— október 22.

Ős Budavárában vasárnap fényes udvari ünnepség volt. A felséges pár Gödöllőről a fővárosba érkezvén, este fogadtatást tartott a budai királyi palotában. Szépek, fényükkel kápráztatók ezek az udvari ünnepélyek mindig, de ez pompára felülmulta a többi. Délben érkezett meg a királyi pár és a vasutól a királyi palotába hajtatott.

Hivatalos fogadtatás nem volt. Ennek dacára a királyi váróterem előtt ott voltak *Beniczky* Ferencz főispán, *Ráth* Károly főpolgármester, *Ludwig* Gyula vasuti igazgató elnök, *Sélley* dr. rendőrfőkapitány, *Láchnit* főfelügyelő és még sokan a város urai közül.

Háromnegyed egyre járt az idő, amikor a felséges párt hozó külön udvari vonat berobogott a pályaházba.

A szalonkocsiból először a király lép ki, azután rögtön hátrafordul s egy magas, delitermetű, fekete ruhás hölgynek segita kiszállásánál — a királynénak. A pályaudvarban levő közönség lelkes, szívből jövő éljenzésre fakad, mit a király katonás szalutálással, a királyné pedig mosolyogva, főhajrással fogad.

A királyné kitűnő színben van. A fekete, tollas bársony-kalap alól kicillan gazdag szőke haja s bár a fekete ruha — melyet még mindig nem vetett le — nagyban emeli arcának halványosságát, mégis kitűnő színben van.

A kiszállás után a felséges pár megszólította a megjelent urakat s azután kezét fogva velük, a királyi váróterem át hintójukhoz mentek. Őket követve a nagy udvari kíséret, a szárnysegédek és a királyasszony udvarhölgyei.

Utjukban mindenütt lelkes éljenzés kísérte őket. A közönség egészen befogta az uttestet, hogy az uralkodó párt minél közelebről láthassa. A királyi pár utja alatt két igen érdekes epizód történt.

A mikor a királyi pár az indóháznál kocsijába szállott fel, egy kis gyermek, alig öt éves kis szőszke hajú lányka — kit egy szép fiatal asszony tartott kezén fogva — megránczította anyja szoknyáját és a királynőre mutatva, hangosan felkiáltott:

— *Néz d kis mamám! milyen szép néni ke!*

Az asszonyka szörnyen elpirult, s a kis leánnyal együtt a kíváncsiak tömegébe akart vegyülni, de már későn volt. A királyasszony, a „szép néni ke“ meghallotta a felkiáltást és — mosolyogva integetett a kis baba felé, ki, nyilván sejtve, hogy most valami illetlen dolgot cselekedett, kövér ujjacskáját a szájába dugta, mi a sirás csalhatatlan előjele szokott lenni.

A másik epizód a kerepesi-uton történt. Amint a felséges párt vivő kocsi a sip-utazába akart betérni, egy alig husz éves, szerényen öltözött fiatal ember kiugrott a várakozók sorából a kocsi feljára elé, és egy kérvényt nyújtott át a királynak. A következő pillanatban ötvenen is ugrottak elő, hogy a vakmerőt elfogják, de a király egy kézmozdulatával visszaparancsolta őket s a fiatal embertől egy barátságos fejbólintással elvette a kérvényt.

A királyi várlaknak összes első emeleti fogadóhelyiségei nyitva voltak és már nyolcz óra előtt, tehát az udvari ünnep kezdetül megszabott idő előtt közel ezer ember volt a termekben. A fehér termet sok száz apró lámpa fénye világította meg. Az egész udvari szolgálat diszruhában történt.

A hölgyek, kiket *Apponyi* Antal gróf, *Hunyady* József gróf, *Szapáry* Pál

gróf és Hunyady László gróf diszpálczás urak vezettek, a terem keleti részén állottak fel a fal mellett. A terem másik részén az urak helyezkedtek el.

A minisztereket és a titkos tanácsosokat felkérték, hogy nem a mikéért különben szokták, a belső termekbe vezető ajtókat, hanem a terem ellenkező, északi végén, az exotikus növényekkel díszített emelvény mellett foglaljanak helyet, mert ő felségeik itt szándékoznak cercelet tartani.

Pont fél 9-kor jelt adott Szapáry István főudvarmesteri helyettes; a pálozás urak kopogtak, hogy helyet csináljanak az érkező udvar számára; a nagy aranyozott fehér szárnyajtók megnyitáltak és belépett ő felsége a király, karján vezetve a királynét, azután József főherceg, nejével, Klótild főhercegnővel, József Agost főherceg, Szász Koburg Luiza hercegnővel karján, — Szász Koburg Fülöp herceg, Mária Dorottya főhercegnővel karján, s velük együtt Hohenlohe első főudvarmester, Nopcsa báró a királyné főudvarmestere, Lichtenstein báró főlovászmester, Wolkenstein gr. főkonyhameskerzi udvari orvos, Fester, Paargr. főhadsegéd, Buttiarbáró és Tengler őrnagyok, szárnységeik, Kerzi udvari orvos, Festetich grófnő és Mikés grófnő udvarhölgyek, Ferenczy Ida alapítványi hölgy, Feifalik udvari tanácsos, Vécsey báró főudvarmester, Szirmai grófnő udvarhölgy, Szmercsányi ezredes, Himmel alezredes, Dobner főhadnagy, Gahlenz báró lovasságiszázados, Sermágya grófnő udvarhölgy.

Ő felségeik, a főhercegek és főhercegnők megállapodás nélkül áthaladva a termen az annak északkeleti részén felállított kis emelvényhez mentek. Itt ő felsége a király szertartásra méltó bókka bocsátva el a királyné karját, Vasáry hercegszólítást szólította meg először, ki mélyen meghajolt előtte. Ő felsége a királyné, annélkül, hogy leült volna, jobbra fordult és legelőbb a közelében álló palotahölgyek egyikét-másikat tüntette ki megszólítással.

A király, miután egyideig beszélt a hercegszólítással, Schlauch biborost vont a hosszabb beszélgetésbe, majd Wekerle miniszterelnökhöz fordult, kivel feltűnő élénken társalgott. Ezután a király a közelében Fejérváry minisztert akarta megszólítani, midőn ő felsége a királyné a hölgyektől visszatérve, legelőször is a hercegszólításhoz fordult, azután Wekerle miniszterelnököt szólította meg.

Midőn a király ezt észrevette, azonnal helyet csinált a királynénak és a terem másik felére sietett, az ottani hölgyeket sorban megszólítással tüntette ki. A királyné most már az uraknál maradt és miután Wekerle miniszterelnökkel hosszabb ideig beszélgetett, megszólította az összes minisztereket; különösen nagyon hosszú ideig beszélgetett Eötvös báró és Szilágyi miniszterekkel. Az utóbbival társalogva a királyné ismételve hangos kacajra fakadt.

Mialatt ő felsége a királyné a miniszterekkel beszélt, ami egy félóránál tovább tartott, a király ő felsége a jelenlevő hölgyeket szólította meg s azután a terem közepére érve, Andrássy Aladár grófhöz lépett, majd hosszabb ideig beszélgetett Tisza Kálmánnal, Schuster püspökkel, Lovikovich hadtestparancsnokkal, Császka érsekkel, Fehér Ipoly pannorhalmi főpáttal és hosszú ideig tartó beszélgetésbe bocsátkozott az angol főkonzullal.

Miután a királyné Andrássy Gyula gróffal beszélt, meg Szapáry Géza gróffal és Császka érseket szólította meg, mire visszatért a hölgyekhez, a jelen levő hölgyek mindegyikét megszólítással tüntette ki, majd azon hölgyek kerültek sorra, akik nem voltak a királyné ő felségének bemutatva.

A Dunára néző termék egy részében ropant gazdag buffét volt felállítva, s egy termében borokkal és behűtött pezsgővel szolgáltak. A termék csak 9 óra után teltek meg, mivel a társaság legnagyobb része benn volt a nagy teremben, hogy lássa az udvart és megfigyelje, hogy a király és a királyné a cercele alkalmával kiket szólítanak meg,

10 óra után a királyné a kék termembe vonta vissza, tehát, és itt két nagy asztal volt felállítva, amelynek az egyikén a királyné, a másikán Klótild főhercegnő foglaltak

helyet az asztalfőn. Ezen asztaloknál a palotai és csillagkeresztes-hölgyek számára voltak ülések fentartva.

A király ezalatt is folytatta a cercelet a nagy márványteremben — szintugy József főherceg, József Agost főherceg és Koburg Fülöp herceg a terem különböző részein szintén cercelet tartottak. A király, miután az angol főkonzullal beszélt, sorban megszólította Drohobeczky püspököt, Szapáry Géza gróffal, Keglevich István gróffal, Széchenyi Sándor gróffal kivel ő felsége igen sokáig beszélt, Csekonits Endre gróffal, Apponyi Lajos gróffal, Zelenka püspököt, Podmaniczky Géza bárókat, kivel feltűnően hosszasan beszélt a király, — és a német főkonzult.

Ezután a király Hohenlohe herceg által bemutatott magának az ifjú pálozás urakat, kik ma szolgálatban voltak és mindegyiket megszólítással tüntette ki. Ezután ő felsége folytatta a cercelet és megszólította Nádasdy Ferencz gróffal, Zichy Nándor gróffal, Cziráky Antal gróffal, az orosz főkonzult, Desewffy Aurél gróffal, Mihályi püspököt, Zoltán vezérőrnagyot, Apponyi Albert gróffal, kivel hosszabb ideig beszélgetett és Esterházy Mihály gróffal.

Ezután ő felsége a terem másik részén megpillantva Szilávy Józsefet, a főrendiház elnökét és Vay Béla bárókat, ez urakhoz közelített és szemmel láthatólag nagy érdeklődéssel egy negyedóránál többet társalgott velük. Ezután megszólította a király Bessenyei ezredes, Pongrácz Károly gróffal, Hankartl vezérhadbírókat, nagyon sokáig társalgott Széchenyi Imre gróf berlini nagykövettel, továbbá Nikolicz Fedor báróval, Széll Kálmánnal, Miklós Odön államtitkárral, Rezey Szilvius képviselővel, Ráth főpolgármesterrel, ifj. Széchenyi Imre gróffal, Teleki József gróffal.

Ezalatt fél 12-re járt az idő és ő felsége a király, miután jelentették, hogy ő felsége a királyné már visszavonult termeibe, mindenféle barátságosan köszöntve, szintén visszavonult.

Most már gyorsan szétoszlott a társaság; mindenki a nagy lépcsőhöz sietett, ahol a házország sorfalat állott, hogy elérhesse kocsiját. A kocsik felvonulása ezután különösen azért tartott szokatlanul sokáig, mert a folyton tartó zivatar késleltette a kocsik érkezését. Az utolsó kocsik csak fél egy óra körül távoztak a várból.

A haldokló czár.

Nem változnak a hírek. Aggasztóak, reménytelenek és mind csak azt mutatja, minő retentő küzdelmet vív a czár erős szervezete az elmulással. Az újabb híreket csak az teszi feltűnővé, hogy egyre határozottabban azt állítja, hogy a czár mérgezés áldozata lett.

Az újabb értesülések a következők:

Diplomáciai szolgálatban levő egyéniségekhez tegnap érkeztek Livádiából az első levélbeli közlemények.

Ezek szerint a czárt, Livádiába való megérkezése óta, teljesen elzárták a világtól. Az orvosokon és legszűkebb családján — nején és gyermekein kívül senkit sem bocsátanak be hozzá, még az udvari marsalt sem.

Leydén tanár hétfőn érkezett Livádiába és rögtön megvizsgálta a czárt, az összes orvosok jelenlétében. E vizsgálat után — ugy beszélnek — teljesen megváltozott a diagnózis. Ugy látszik, az orvosok e naptól kezdve a vesébajt már nem a közvetlen betegségi oknak, hanem csak következménynek nézik, melynek okai nem egyeznek meg azokkal a szimptomákkal, melyekre eddig súlyt helyeztek. Mérgezéstről beszélnek, mely állítólag már huzamosabb idő előtt történt meg.

E különös dolgot következőképpen magyarázzák. Az orvosi tudomány mai fejlettségénél nem nagy nehézséggel jár a mérgezési tünetek megállapítása. Csak némely növényi mérgejt zavarba a szaktudósokat. Régebben minden mérgezést titokzatosság vett körül. Manapság az aqua Tofana, a Borgiák híres mérge, nem titok a legegyszerűbb orvos előtt

sem. Tudják, hogy ez föleresztett arzenikum volt, amely közepes mennyiségben beadva, lassankint a szervezet megromlására és a lélegzési szervek hűdésére vezet. A foszformérgezés közvetlen következménye a veseszövet heves gyuladása.

Mennyiben igaz mindaz, amit beszélnek, azt e perczben nem lehet tudni. Csak annyi tény, hogy mérvadó helyen beszélnek és akadémik, akik elhiszik ezeket.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 óraker 764.6 milliméter, délután 2 óraker 764.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 óraker C° + 12.0, délután 2 óraker C° + 16.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 óraker EN. 3. délután 2 óraker DN. 2. Felhőzet: reggel borult, esik, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

Az aninai katasztrófa.

Temesvár, október 21.

A hatósági vizsgálat kiderítette, hogy az aninai Ronna-akna nyolczadik szintjén tegnap történt végzetes robbanást nem bányalég, hanem régi vájutakból beözönlő szénpor idézte elő s hogy ugynevezett siket közetben furlukba tett dinamittöltéssel robbantottak, daczára, hogy ama rendkívül mélyen fekvő szintben légáramlati viszonyok miatt, de különösen a főaknától oly messze eső helyen, hol a katasztrófa történt, a dinamittal való robbantás legszigorubbantiltva volt. Valamelyik munkás, kinek azonossága eddig nincs megállapítva, ki azonban tettéért életével fizetett, kijátszotta a felügyeletet, hogy — ami bányászok közt, sajnos, kirihatlan visszaélés — robbantás által munkája mennyiségét, vagyis napi keresetét növelje.

Nyolcz óraker lett volna a munkások fölváltása. Pár percczel négy előtt egyszerre valamennyi önműködő vészjelző megszólalt: az aknából robbanást, majd közvetlenül tárnatűzet jeleztek. Reichen igazgató egyike volt az elsőnek, kik az aknánál megjelentek. Itt már szakadatlanul fölszínre hoztak a tárnakosarak négyével-ötével összezsúfolva munkásokat, akiknek a tűzvihar elől a főaknához sikerült menekülniök.

A katasztrófa rémes voltát mindjárt a mélyből előtűnő legelső ember-szállitmány megmutatta. Három munkás nem törődve azszal, hogy mindenekelőtt saját életét helyezze biztonságba, utközben vállra emelte egyik szerencsétlen társuk szétroncsolt hulláját, melyet a robbanás ereje száz méternyi távolságra lökött.

Reggeli órákban Willigens vezérigazgató Resiczáról kocsin ideérkezett s azonnal a vész színhelyére sietett, mely körül már ekkor százzával gyülekeztek az emberek.

A kiterített holttestek kirihatlan borzalmas látványt nyújtottak. Az áldozatok családjai többnyire ma érkeztek, mivel a bányászok a környékbeli falvakban laknak. A halottak közül 16 szász kabányai, 2 csiklovai, 7 steierlakai, tizenhárom még a mélységben van, de bizonyosra veszik, hogy ezek is halálukat lelték.

Súlyosan sebesülve harmincz egyet hoztak fölszínre, ezekből ma kettő meghalt.

Papbányabiztos, Mocsidlovsky főszolgabíró, miután a katasztrófa helyét a tűz terjedésének meggátálása végett elfalazás által elszigetelték, leginkább arra ügyeltek, hogy a tömegesen idetóduló bányászok körében a higgadt hangulatot, nyugalmat megóvják. Eddig s munkások magatartása példás.

A halottakat ma délután temették. A gyászos jelenet megrendítő hatást gyakorolt a jelenvöltekra. A hátramaradottaknak a segítségnyújtás gyámoltása nagy vigaszt nyújt. Az elfalazáson még mindig dolgoznak. Egyelőre a szerencsétlenség színhelyére való előrehatolásról szó sem lehet.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 23. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Jelentékeny csapadék nélkül. — Később borulás.

Sulkowszky herceg pöre.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 23.

Néhány fővárosi lap vasárnapi száma ez alatt a cím alatt azt írja, hogy a Sulkowszky herceg pöre végleg be van fejezve s hogy a hercegnőnek a lipocsei fő-törvényszék 36.000 márká évi járadékot ítél meg a herceg vagyonából.

Az egykor nagy szenzációt keltett pör részleteit a közönség igen jól ismeri. A hercegné, Jäger Ida, férjét örültnék nyilvánította s az orvosok vizsgálata alapján őt az örültnék házába záratta el, honnét a herceget kalandos uton és csak hosszú utánjárás után sikerült kiszabadítani. A herceg a németországi törvényszék oltalma alatt megindította a válópert neje ellen.

Erről a perről újságolt néhány fővárosi lap vasárnapi száma. — Mivel pedig ez ügy, minket a radiak a t, s a megyebelieket kiválóan érdekel, kötelességünk az ügyben hű és pontos felvilágosítást közölni. — Lapunk egyik munkatársa tegnap felkereste lakásán Tagányi Istvánt, herceg Sulkowszky magyarországi uradalmainak kormányzóját, ki az ügygyel teljesen tisztában van, s tőle a következő felvilágosítást nyerte:

A herceg Sulkowszky József Mária és Jäger Ida pöre, nem nyert befejezést, s az még ma is tényleg folyamatban van. A lipocsei fő-törvényszék az általa hozott ítéletben csak amaz évi járadékot állapította meg, melyet Jäger Ida és kis-korú gyermeke huznak, mindaddig, míg a pör tényleges befejezést nem nyer. Ez az a bizonyos 36.000 márká, melyről a fővárosi lapok írnak.

Nagyon természetes, hogy ez az összeg a pör végleges befejezése, illetve eldöntéssel változhatik, amint hogy változni is fog.

Az ügy előtt két alternatíva áll, melyeknek egyike époly befolyással van a befejezésre, mint a másika.

Vagy elismeri a törvényszék, hogy Sulkowszky József Mária herceg érvényes házasságot kötött Jäger Idával, vagy nem ismeri el.

Az esetbeh, ha elismeri, nagyon természetesen egyuttal törvényesenek mondja ki a házasságból született gyermeket is, ki e réven jogot tarthat az apa birtokainak őt megillető részére, mint a herceg egyenes és legközelebbi örököse.

A másik alternatíva, — nem is lehet más-kép, — hogy a házasságot nem ismerik el törvényesenek, ez esetben a gyermek minden egyéb igényeitől elesik, s csak a törvényszék által megítélendő neveltetési díjra, a nő pedig csupán évi járandóságra tarthat számot.

Hogy ha ez így lesz, annak egyedüli okozója maga a hercegné, ki férjét — az elmebetegére való kivatkozással — az örültnék házába záratta el, honnan csak nagysokára szabadult ki. S ha az orvosok bizonyítják, hogy herceg Sulkowszky a Jäger Idával való megismerkedése, a vele kötött házasság idejében már elmebeteg volt, amelyből csak később gyógyult ki, s így érvényes házasságot nagyon természetesen nem is köthetett, azon esetben a fent jelzett állapot áll be, mely a peresködő hercegnőre föltöbb kellemetlen volna.

Az érdekes ügyről, annak befejezése esetén bőven tudósítunk.

HIREK.

Október 23. Kedd. Róm. kath. naptár: Kap. János. — Protestáns naptár: Kap. János. — Izraelita naptár: Simchath th. — Görög-keleti naptár (október 11.): Fülöp. — A nap két óra 15 perczkor, nyugszik 4 óra 41 perczer.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület. II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgár iskola. Földesin.

Október 24. A vendéglősök és kávéosok egyletének rendkívüli közgyűlése, délután 3 órakor (Három király.)

Október 27. Az aradi verseny-egylet fényes táncvígalmá (Fehér kereszt.)

Október 27. és 28. Aradi bazi löversenyek.

Október 28. A kereselyásó-egylet közgyűlése, délelőtt 10 órakor (Kasszinó.)

— Személyi hírek. Bulcsi Jankó Lajos tábornok, honvéd-lovasági dandárparancsnok, a vasárnapot Aradon töltötte. — Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, Makóra utazott, a szárazéri társulat ülése.

— Parecz István, a beteg városi tanácsnok állapotát élénk aggodalommal és részvéttel kíséri Aradnak egész közönsége. Mint örömmel értesülünk, a beteg tegnap délután egészen jól érezte magát. Betegségében tartós javulás várható, a mit őszinte örömmel óhajtunk.

— Festetich Andor gróf földmívelésügyi miniszter — hir szerint — megígérte, hogy az aradcsanádi öntözö-csatorna eddigi munkálatait legközelebb személyesen meg fogja tekinteni. A miniszter egyáltalán rendkívüli érdeklődést tanúsít a nagyszabású csatornamunkálat iránt. Megígérte több aradcsanád megyei képviselőnek, hogy a vállalat létesítését tőle kitelhetőleg fogja támogatni s azokat az állami kedvezményeket, amiket Bethlen András gróf volt földmívelésügyi miniszter kilátásba helyezett, ő is szívesen megadja.

— Ima a liberális miniszterekért. Sátoros ünnepje volt tegnap zsidó polgártársainknak, kik ez alkalommal nagy számmal jelentek meg az imaházban. A sátoros ünnepeken pedig szokásban van, a biblia olvasás után imát mondani egy-egy kiváló zsidó férfiuért. Az imáért fizetni szoktak, s a befolyt összeget jótékony célra adományozzák. Az aradi imaházban tegnap egy oly eset játszódott le, mely páratlan a maga nemében, s mely a legteljesebb mértékben deklarálja, mennyire ragaszkodik a hazafias érzésű zsidóság a jelenlegi liberális kormányhoz, mennyire hálás annak a teljes egyenlőség megvalósítására törekvő eszméi iránt. Ami még nem történt: tegnap a bibliaolvasás után keresztes emberkért mondtak imát a zsidó templomban. Fláim Lipót előkelő aradi polgár és Révész Nándor az aradi kereskedelmi akadémia tanára megváltották azt s Wekerle Sándor és Szilágyi Dezső boldogulásáért mondták el. A jelenvolt hívők áhitattal hallgatták az imát, melyet Kohn főkantor érezes hangon mondott el, s az annak végén felmorajló „amen”-ben a zsidó polgárság igaz, őszinte érzése nyilatkozott meg. Meg vagyunk győződve arról, hogy a klerikális tábor ezt az igazán lélekemelő aktust megkísérli kicsinyíteni, de azzal csak maga alatt vágja el a fát, mert hiszen készen a válasz nekik:

— Ha a katolikus papoknak szabad volt a polgári házasság ellen izgatni, miért ne volna megengedve, hogy a zsidók meg a liberális reformok megteremtőjéért hagyjanak imát mondatni. A templomot zsefolásig megtöltő közönségre az áldás oly hatást gyakorolt, hogy ha imaházban nincsenek, megéltjenezték volna a minisztereket.

— Főszolgabírói hivatalvizsgálat. Fábián László főispán, Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán, Schvenger Lajos megyei főszámvevő és Sorbán János főispáni titkár ma reggel Pécskára utaznak, hogy az ottani főszolgabírói hivatalban az évente szokásos vizsgálatot megtartsák.

— Nagy vadászat volt az elmúlt pénteken, szombaton és vasárnap nyúlra és szalonkára

Boros Beni orsz. gyűlési képviselő, az aradi és osanádi egyesült vasutak vezérigazgatójának gura hóczi birtokán. A vadászatban a házigazdán kívül részt vettek: Fábián László főispán, Szathmáry Gyula kir. tan. alispán, Dálnoky Nagy Lajos megyei főjegyző, Bohus Zsigmond kamarás, főrendiházi tag, Vásárhelyi Béla, Ottrubay Károly kir. főügyész, Bohus István, Bohus Lajos, Soly mossy Lajos, Fábián Lajos kir. törvényszéki bírós, Szathmáry János, Szentpéteri Antal, Kabdebó Géza, Sorbán János főispáni titkár. A vadászat rendkívüli kedélyes hangulatban folyt le, zsákmányul esett 25 szalonka és 52 nyul. A vadászatot gazdag társas lakoma követte, amelyen többen éltették a vendégszerető házigazdát, valamint a vendégeket. — A társaság a vasárnap esti vonattal tért vissza Aradra.

— Illman Ottó, az aradi tornaegyesület al-elnöke, ki városunk társadalmi életében jelentékeny szerepet vitt, mint értesülünk, lakását Budapestre tette át s már e hét folyamán végleg eltávozik Aradról. A tornaegyesület, mely különösen sokat köszönhet Illmann működésének, f. hó 24-én bucsu-estélyt rendez Nagy Lajos sörcsarnokában a távozó tiszteletére. Robitsék Agoston dr. elnök és Nagy Sándor titkár-művezető lapunk útján is meghívja ezen estélyre az egyesület tagjait. A bantket este 8 órakor kezdődik, étkezés étlap szerint.

— Nincs többé kolera. A máramarosi kolera már megszűntnek tekinthető, miért is a kereskedelemügyi miniszter a bajt terjesztő szállitmányok forgalmát korlátozó rendeletének intézkedéseit megszüntette.

— Ellenőrzési szemlék. Ma ismét ellenőrzési szemle lesz az aradi várban. Holnap, azonkívül 25. és 26-án pedig az aradi járá s hadkötelesei tartoznak ellenőrzési szemlére bevonulni.

— Amácsi falva-vadászatok. A mácsi falva részére e héten a következő meet-ek tűzettek ki: Hétfő, okt. 22. d. e. 11 órakor: Takácsy-major, kedd, október 23. d. e. 11 órakor: Ella-major, csütörtök, okt. 25. d. e. 11 órakor: Ujfalu, péntek, okt. 26. d. e. 11 órakor: Kurticsi erdő.

— Katonai gyakorlatok Aradon. A temesvári élelmezési tanfolyam, mely úgy közös, mint honvédtisztekből áll, tegnap Aradra érkezett hogy itt a 33-ik gyalog-ezred vonatával gyakorlatokat tartson. Ezek a gyakorlatok pár napot fognak igénybe venni és így atanfolyam hallgatók szerdán fognak Temesvárra visszautazni.

— Ujonzok esküje. Az október elsején bevonult ujonzok a jövő hó közepe táján teszik le a szokásos második esküt, melyet ő felsége tavaly rendelt el a hadsereg számára. Ez eskü arra van hivatva, hogy a katonának ismételten eszébe juttassa hűség kötelességét.

— Nagy-közsegből város. Lippának számos előkelő polgára — mint levelezünk jelentti — azon munkál most, hogy a millenniumra Lippa nem nagy-község, hanem rendezett tanácsossal bíró város legyen. Ugyancsak a millenniumra skarnak Lippának megfelelő városházat, kórházat és szegényekházát építeni.

— A tornyal patika. Torna közsegben gyógyszerár engedélyezéséért folyamodott — mint irtuk — a m. királyi belügyminiszterhez Héh Vilmos aradi okleveles gyógyszerész. A község képviselőtestületének nincs ellene kifogása. A járási főszolgabíró és megyei tisztifőorvos azonban nem véleményezi a gyógyszerár engedélyezését, mert a 2385 lelket számláló községi lakosság egy gyógytárt fentartani nem képes, vidéke pedig épen nincsen.

— Unalmas az élet. Sokáig élni jó módban kellemes, csalódnai az ifjkorban — unalmas és fárasztó. Zovatek Mari aradi leányzó pedig csalódott, csalódott abban a szürkeparolis káplárban, akiért a lelkét is odaadta volna. Ezért tegnap felhajtott egy félliternyi marólugot, öngyilkossági száudékból. — A szándék azonosan csak szándék ma-

radt, mert a gyorsan alkalmazott ellenméreg visszaadta Zovatek Marit az életnek, ki most egy csalórással ismét gazdagabb. Nem tudott meghalni.

— **Megsérült munkás.** Kis Gergely szorgalmas munkása volt — mint levelezőnk jelenti, — a gura honczi cémentgyárnak. E napokban azonban épen szorgalmának lett áldozata, melyért talán életével is fog fizetni. Munkaközben ugyanis nagyon közel került a géphez, mely megkapta Kis Gergelyt, fejének egy részéről lehuzta a bőrt. — A megsérült munkást gondozás alá vették, életéhez azonban kevés a remény.

— **Halál a temetésen.** Megrendítő esetről értesítenek bennünket Nagylakról. Pénteken egy ifjú leányt temettek, s a temetésen ott volt dr. Manheim nagylaki orvos fiatal leánya, Irénke is, ki a temetés alatt hirtelen rosszul lett. Bevitték egy közeli házba s ott rövid idő múlva meghalt. Ma már őt viszik oda, a hová két nap előtt barátnőjét akarta kikísérni.

— **A halottakat lopja.** Összetett kezekkel áll a kapitány előtt Papp Mariska, szemel könyben usznak, s olyan sziverehetően kér:

— Bocsásson meg tekintetes ur, sohasem fogom többé tenni!

A piczi lánynak nagy a büne: a halottakat lopta meg. Tegnap reggel kiment az aradi ó-temetőbe, s a sírokra tültegett cserépvirágok egyikét kiásta a földből, s magával vitte. Am a mogorva temető-őrnek nincs érzéke a poézis iránt, s nem tudja, hogy aki a virágokat szereti, rossz ember nem lehet, s bekísérte a leánykát a város-házra. Ott állt Papp Mariska, könyezve bocsánatért esdve. S a kapitány bácsi jó ember: talán megbocsát neki.

— **Megharapta a veszett kutya.** Levelezőnk jelenti: Szentleányfalván f. hó 15-én egy veszett kutya futkározott a községben és az utjába került László Ferenczet megharapta, ki a dühösen reárontó állat elől már nem tudott elmenekülni. A meg-mart László Ferenczet felszállították Pestre a Pasteur-intézetbe.

— **Kiskiadásu forradalmár.** Forradalmár vér pezseg Schramm András aradi asztaloslegény ereiben. — Szombaton követelte Son Samutól, mesterétől hetibéré. — Az azonban csak a felét adta át neki, mire Schramm vesőt ragadott, s azzal rohant neki mesterének. Dulakodás kezdődött a két férfi között, melyre berohantak a ház lakói, s megfékezték a dühöngő legényt. Schrammot az ajtón kívül helyezték, hol azonban ujrakadte a hadjáratot. Nekiesett a vésővel az ajtónak, azt feszegetni kezdte, s megöléssel fenyegette mesterét. Végül, midőn látta tehetetlenségét, dühében — mit tehetett egyebet — betörte az udvarnak harmincz ablakát. Nagy néptömeg által kísérve, vitték be a város-házra.

— **Éjfél jelenet.** A minoriták tornyában épen éjfelet ütött az óra, mikor Pfeiffer Samu, könyvekben utazo vigész a harmadik kapuczinert rendelte. Machleib Jakab (szintén könyvben)már ekkor konyakot ivott. Szóba kerültek az általuk terjesztett füzetes kiadások, s a diskurzus — pofonnal végződött. A vigészek összesementek. Machleibnak három alkalmazottja a kesztyűjében volt, s ezek: Kun László, Czirma n n Mór és Geipel Adolf, nagyon helybenhagyták Pfeiffer Samut. A hecos az utcán folytatódott, s a rendőrség előtt nyert befejezést.

— **Kitiltott magyarellenes tankönyvek.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter újabb ismét kitiltott két román tankönyvet az összes hazai iskolákból, mert azok az országos közoktatásügyi tanács biralata szerint a magyar államiság szempontjából kifogás alá esnek. A könyvek: J. Manlin Gramatica romana Bucaresti 1792. II-ik és V-ik kiadás.

— **Pályázatok.** Tanári állásra a kőrömcz-bányai állami főreáliskolánál november 15-ig. Gyulafehérvári törvényszéknél jegyzői állásra 2 hét alatt. Kolozsvári pénzügyigazgatóságnál egy szemlélteti és több fővizgatói állás 2 hét alatt.

— **Ápró hírek.** Alosillen a napokban Apkátye Illés és még két társa Rubinek Antal odavaló gazda szőlőjéből hét forint értékű szőlőt loptak. — **Baraczkán**, e hó 14-én, Zakaj Zshariás és Oancse Zsófia összehaverkedtek a mely verekedésből Oancse Zsófia került esültlen, melyet nyolcz napig feküdt meg.

HYMEN.

Leopold Zsigmond aradi szeszgyáros, a heársadalom előkelő tagja folyó hó 30-án tán esküszik örök hűséget Deutseh

Bernát temesvári köztörvényhősségi bizottsági tag, a temesvári közelet e kiváló alakja bájos leányának, Piroksa kisasszonynak a temesvár-belvárosi izr. templomban. A fényes esküvőn előreláthatólag mindkét család nagyszámú tisztelője vesz részt.

Hornyánszky Gyula dr nagyszabeni tanár f. hó 24-én esküszik örök hűséget Budapestten Edvi Illés Károly volt aradi ügyvéd, a kiváló kriminalista bájos leányának, Margit kisasszonynak.

Veszelovszki János tornyai k. tanító folyó hó 14-én jegyezte el Battonyán Schlögl Sándor kedves és szép leányát, Ilonkát.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A Kölcsey Egyesület vasárnap délelőtt 10 órára hirdetett rendkívüli közgyűlése elmaradt, mivel a tagok nem jöttek össze határozatképes számban. Az ülést, melyen több fontos ügy kerül tárgyalásra, a jövő vasárnap tartják meg.

(*) Az aradi filharmónia-egyesület vasárnap délelőtt választmányi ülést tartott, melyen kimondotta, hogy a téli idényben nagyobb szabású házi hangversenyeket fog rendezni. Az einöki tisztség további megtartására Weid en feld Lajost kéri fel, ki bizonyosan nem fog annak elfogadásától tartózkodni. A választmány — a működő tagok végleges névsorának megállapítása után — vasárnap újra ülészeni fog.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Október 23. (Kedd) Charlie néni, bohózat.
Október 24. (Szerda) Tiszturak a sárdában, operette.
Október 25. (Csütörtök) Lear király, tragoedia.
Október 26. (Péntek) Otthon, szimfónia.
Október 27. (Szombat) Tévédűnő, opera.
Október 28. (Vasárnap) Délután: Felhő Klári, népszimfónia; este: Kisalamuszi, operette. (Előszór.)

Tündér-ujjak.

(K) Scribe és Legouvé régi de még most is hatásos vigjátékát elevenítették fel tegnap este.

A sok finomsággal és francia szellemességgel megirt vigjáték megérdemelte volna a közönség nagyobb érdeklődését, mert tegnap este érthetelen közönyt tanusított az előadás, e jó előadás iránt.

A szereplők különben megállták helyüket. Lubrinez jól találta el az előkelő, számító nő hangját, ugyszintén Gál is.

Angyal Ilka szép és nemes szerepét ahhoz méltóan játszotta, míg Tompa jó partnere volt. Novák Irén kedves jelenség volt, hanem Fenyvesy jobban is dadoghatott volna.

A többiek, így Rónaszékiné, Deli Emma, Balassa, Bihari, kis szerepeikkel csak növelték az összehatas sikerét.

Altalában a tegnapi est azt a benyomást tette reánk, hogy nem árt, ha néha-néha fellevenítik a régi jó szimfóniákat is, természetesen úgy, ha a közönség is nagyobb érdeklődést tanusít az ilyen felelevenítések iránt.

* Az állandó opera-társulat ügye. Részletesen megirtuk annak idején Leszkay Andrásnak ama terveit, melyek az állandó operatársulat szervezésére vonatkoztak, ismertettük is ama módokat, melyek segítségével azt megvalósíthatni véli. Leszkay ma reggel a gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy Stesseser Józsefnél, az operaház jelenlegi inténdánsánál tisztelegjen, s annak pártfogásába, illetőleg figyelmébe ajánlja memorandumát, melyben kívánalmait részletezi, s az ezzel kapcsolatos előnyöket felsorolva — megokolja.

* **Udelék Aradon.** Az Udel-négyes énekes társaság jövő hó 11-én a „Fehér kereszt” szálloda nagytermében válogatott műsorral hangversenyt rendez. Nem első alkalom ez, hogy Udelék bennünket felkeressenek, két év előtt jártak utoljára itt, amikor is élvezetes és humortól duzzadó előadási modorukkal a közönség tetszését nagyon megnyerték. A hangversenyre előjegyzéseket elfogad ifj. Klein Mór zeneműkereskedő üzég.

* A színház szerződötetése. Szegedről írja levelezőnk: Balla Kálmán már aláírta a szerződést Leszkayhoz Aradra, a nemzeti színházhoz távozó Fenyvesi Emil helyébe. Leszkay tárgyalásokba bocsátkozott Tapolcza i Dezsővel is, hogy őt társulatahoz megnyerje. Tapolczai azonban ez idő szerint nem szándékozik elhagyni sem Tiszait, sem Debreczent.

* **Fenyvesi állandó vendég.** Amennyire örül az aradi közönség Fenyvesi Emil, e kiváló intelligenciájú színész előhaladásának, épen annyira fájlalja, hogy őt a jövő év kezdetétől nélkülöznie kell. Ennek a közönségnek akarnunk egy jó hírrel kedveskedni: Fenyvesi ugyanis, ki annyira megtudja becsülni a mi közönségünknek iránta tanusított rokonszenvét, megígérte Leszkaynak, hogy dacára a nemzeti színházhoz való szerződötetésének, nem fog megfélejtkezni Aradról. Így amikor csak szabad ideje lesz, lerándul Aradra, s itt mint vendég fellép. Tehát: Fenyvesi az aradi színház padnak állandó vendégszínésze lesz, kit minden alkalommal szivesen fogadunk.

* **A strike,** az a rég nem adatott népszimfónia került előadásra vasárnap este, szokás-szerint zsufolt ház előtt. Az előadás sem jobb, sem rosszab nem volt, mint a népszimfónia- előadások. Csúpn a rendezés volt gondosabb, különösen gyárégési jelenetben, a mely pompásan festett. Annál kirívóbb volt az, hogy az első felvonásbeli korcsma ajtaját R. Bethy Laura asszony egy gazdagon aranyozott bordó-kulisszára nyitogatta, a mi sok derűtséget keltett. Ez a kulisszá máskor a királyi termék oldalfalai közt szoktuk látni. Eltekintve ettől, bájosnagu primadonnának nagy kedvvel játszott és sok érzéssel énekelt egy sereg régi nótát. Rónaszék y a részeges Lajos szerepében valóságos mintaalek volt. Megdicsérhetjük még Hunyadyt, Tompát, Főrisst, Angyal Ilust, Gál Gyulát stb.

* **Az állatszelditő.** Vasárnap délután színre került „Az állatszelditő”, a mely már a tavalyi szezonban is nagy színházi sikert aratott. A nem nagy irodalmi értékkel bíró, de annál mulatságosabb bohózat vasárnap délután is igen sok tapsot kapott a zsufolt házból, a mely tapsra a bohózat mórtáin kívül a szereplők is nagy érdemet tettek.

* **„A magyar nemzet története.”** Magyarország fennállásának ezredéves ünnepéhez méltóan készült hozzájárulni a budapesti Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedő üzég is, mely arra tökéltte el magát, hogy hazánk történetéről fényes díszművet bocsát közzé. Mindenki ismeri Szalay Józsefnak, a korán elhalt történetírónak négy kötetes „Magyar nemzet történetét,” e magas tudományos színvonalon álló remekművet. A könyvet új javított és bővített kiadásban közzéadni, ez az, amibe a Wodianer-üzég belefogott. A szerkesztés munkáját fiatal történetíróink egyik legjelesbikére, Baróti Lajos drra bízta s ugyancsak ő ügyel fel a könyv illusztrativ díszére is, mely gazdagság dolgában még a hasonló külföldi munkák is felül fogja mulni. Közé hatszáz ábrázolat fogja a szöveget magyarázni. A üzég olcsó füzetekben bocsátja közzé a munkát: egy-egy füzet ára 30 krajczár lesz.

* **Az „Ország Világ,”** szépirodalmunk e kiváló heti lapja, Sándor szerb király magyarországi látogatása alkalmából számtalan szép aktuális rajzot mutat be olvasóinak. Bemutatja ezenkívül Káry Klárát „Lili” szerepében négy felvételben is. Megismertet Bering doktorral, a difteritisz nagyhírd gyógyítójával. Azonban szöveg, tartalom tekintetében is a legjobbat és legérdekesebbet nyújtja. Várad i Antal, Janka Kálmán, Császá r Imre, és Adorján Sándor kiténő írőkkel találkoznunk a tartalmas füzetben. Mutatványszámokkal is készséggel szolgál a kiadóhivatal: Budapest, V., Hold-u.7. sz. Melegen ajánljuk pártfogásra.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Negyven filléért egy élet.** Bajas Szofron teneresi lakos szándékos emberölés büntetteért állott tegnap az aradi kir. törvényszék előtt. Az eset a következő. Bajas Szofron együtt iddogált Trifán Maximmal, kitől negyven fillért kért kölcsön, Trifán azonban megtagadta. Ez volt a veszte a szerencsétlen embernek. Bajas Szofron ugyanis faz-

nap este megleste a korcsmából hazafelé bandukoló Trifán Máximot és egy doronggal olyan ütést mért fejére, hogy szörnyet halt. Mindez bosszu volt a megtagadott negyven fillérért. A végtárgyalást azonban elhalszították, mivel a bizonyítási eljárást nem tudták befejezni.

§ Házi tolvaj. W a n n e r János Konopi pályafelügyelőnél szolgált Sz a b ó Zsuzsanna. Hosszu szolgálati idejét arra használta fel, hogy emberséges gazdáit meglopja, különféle ruhaneműeket tulajdonítván el tőlük. A ravasz házi tolvajt végre is tetten kapták és felfeljelentették. Az aradi kir. törvényszék tegnap ítélte felette. Szabó Zsuzsanna 6 havi fogházat fog szenvedni lopásaiért.

§ Tolvaj család. G y o r g y e v i t s Flóra, mint család volt alkalmazva Strifler József aradi korcsmárosnál. A leány elég szorgalmas volt és evvel el is vakította a házi népet. Pedig a jószág alszina alatt elég rosszasság volt benne, a mi mellett az is bizonyít, hogy a vele együtt szolgáló hetes óráját és ezüst lánczát ellopta. E büns tetteért állott tegnap az aradi kir. törvényszék előtt, a mely 6 hónapi fogházra ítélte Gyorgyevits Flórárt.

TÁVIRATOK.

Képviselőjelölés Kőrmenten.

Budapest, október 22. (Saj. tud. táv.) Mint Kőrmentről sürgönyzik, ott tegnap mintegy ezer választó polgár értekezletet tartott, melyen óriási lelkesedéssel Eötvös Loránd báró vallás- és közoktatásügyi minisztert kiáltották ki a kerület képviselőjelöltjévé. A függetlenségi párt vezérémberei is jelen voltak az értekezleten és bevásztattak a végrehajtó-bizottságba.

Zichy Nándor riadója.

Budapest, október 22. (Saját tud. táv.) Zichy Nándor riadót fuj a receptzió és a felekezetenélküliség ellen, szerinte e két javaslat bukása megbuktatja az egész egyházpolitikai akciórt, mert még az elfogadott javaslatok sem állhatnak meg ezek nélkül; ezért felhívja figyelmét az említett két javaslatra minden igaz kereszténynek, hogy harcoljon ellene.

Dusgazdag öngyilkos.

Siófok, október 22. (Saj. tud. táv.) Tegnap reggel egy dusgazdag ember, Karlberger Gyula agyonlötte magát. Kiment a szöllejébe s ott ragadta maga ellen a gyilkos fegyvert. Hogy mi vitte rá a dusgazdag embert erre a lépésre, azt még csak nem is sejtik. Nem lehetetlen, hogy pillanatnyi elmezavar kergette a halálba. A részvét iránta általános.

Sándor király otthon.

Belgrád, okt. 21. (Saj. tud. távirata.) A király holnapután visszaérkezik és azonnal a miniszterválság megoldásába fog. Illetékes helyen biztosra veszik, hogy a megoldás Nikolajevics miniszter kívánsága szerint fog történni.

Kiutasított abbé.

Róma, október 21. (Saj. tud. táv.) Boeglin Eugen abbét, a „Moniteur de Roma” főszerkesztőjét Olaszországból kiutasították és a francia határra szállították.

A haldokló czár.

Pétervár, október 21. (Saj. tud. táv.) A czárról utóbb megnyugtatóbb hírek érkeztek, de állapotát még mindig veszélyesnek mondják. A pétervári lapoknak a czárhoz járó példányából felsőbb rendeltre kihagyják a czár betegséről szóló híreket.

Varsó, okt. 22. (Saj. tud. távirata.) Jól értesült körökben a czár vesebaját a borkii katasztrófának tulajdonítják. Mint mondják, a czár akkor mindkét oldalán erős zuzódásokat szenvedett és lehetséges, hogy ekkor veséje is megsérült. E katasztrófa óta a czár sohasem volt teljesen egészséges, sőt gyakran betegeskedett.

Meghiusult merénylet.

New-York, okt. 22. (Saj. tud. táv.) Logansportból Tecasba Harrison ellen intézett merényletől érkezett hír. A merénylet szerencsére nem sikerült.

A Japán-kínai békekötés.

Tien-Csin, október 22. (Saj. tud. táv.) Megbízható helyről nyert értesülés szerint Szoeulban békealkudozás van folyamatban Japán és Kína közt.

London, október 22. (Saj. tud. táv.) Az itteni kínai követség semmit sem tud arról, hogy Kína és Japán közt békealkudozás folya.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog közeg jelentése. —

Budapest, október 22.

G a b o n a ü z l e t: Buzát ma mérsékeltent kínáltak, a vételkedv jó volt, eladatott 25000 mmázsa 2 és fél 5 krajczárral magasabb áron. E l a d á s o k:

Table with 4 columns: Location (Tiszavidéki, Fehérmegyei, Szentosi, Bácskai, Becskereki, Serlei, Zab), mmázsa, kilogramm, and price in forint (ft).

H a t á r i d ő ü z l e t: Amerikából tegnap szilárdabb árfolyamokat jelentettek, s nálunk is szilárdan indult az üzlet buzában, s tekintettel az élénkebb forgalomra így zárult is. Tengeri változatlan árfolyamokon indult s a gyenge kereslet következtében változatlanul zárult is. Zab és rozs élénkebb kereslet mellett szilárdan zárultak.

Zárul 11 órakor:

Table with 2 columns: Commodity (Buza március-április 1894, etc.) and price range.

K ü l f ö l d: New-York: buzára 1/4—tengerire 1/3—2/3 szilárdabb, Chicago: buzára 5/8, tengerire 1/4—2/4 szilárdabb, Páris csendes, London tartózkodó, és Liverpool szilárd.

E r t é k t ő z s d e: A tegnapi magánforgalom közepes élénkség mellett meglehetősen szilárd árfolyamokon folyt le. Ma szintén igen élénk üzlet mellett egy nemzetközi, mint helyi papírok csaknem kivétel nélkül tetemesen emelkedtek.

Zárul 11 órakor:

Table with 2 columns: Commodity (Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, etc.) and price.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. október 22.

Table with 2 columns: Commodity (Magyar aranyáradék 4%, Magyar koronáradék 4%, etc.) and price.

Table with 2 columns: Commodity (Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyereség-sorsajegy, etc.) and price.

S z e s z ű z l e t.

— Október 22. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.50, kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter 1/2 beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 22. d. u. 5 óra.

Table with 4 columns: Commodity (Buza bántási új, Buza tiszavidéki, etc.), quantity, and price in forint.

VIZJELZÉS.

1894. évi október hó 22-én reggel 8 órakor észlelt vizállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Table with 5 columns: Station (Branyioska, Arad, Makó, Szeged, Gyoma), temperature, wind direction, and water level.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1894. október 22.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

Aradvárosi színház. Evadberlet 25. szám. Haviberlet 5. szám.

Kedden, 1894. október 22-én

Charlie néneje.

Angol bohózat 3 felvonásban. Irta: Brandon Thomas. Fordította: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Table with 2 columns: Name (Sir Francis Chesney baronet, Stephen Spittigue, etc.) and role/identity.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 22. —

Fehér kereszt szálloda: Jezovits Sándor gyógyszerész, Csucz. Blaha Ferecz, Borosjenő. Albright H. M. mérnök. Budapest. Kohn Gábor magánzó, Budapest. Nádor szálloda: Fehér K. kereskedő, Szeged.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.